

Interview met regisseur John Madden. „Shakespeare zal deze film overleven"

11 maart 1999 om 00:00 uur | Raf Butstraen

Een mandvol Oscarnominaties, lovende kritieken en volle zalen mogen ons niet doen vergeten dat het ongeveer tien jaar duurde vooraleer *Shakespeare in love* kon worden gedraaid. Scenarist Marc Norman zwoegde er drie jaar aan en zijn script werd aangevuld en verbeterd door Tom Stoppard. Die had ervaring met het bewerken van Shakespeare. Aan Rozenkrantz and Guildenstern, twee nevenfiguren uit *Hamlet*, wijdde Tom Stoppard een toneelstuk en een film. In 1990 won hij daarmee een Gouden Leeuw in Venetië.

Edward Zwick zag brood in het scenario en zou het onder de vlag van Universal verfilmen, met Julia Roberts en Daniel Day-Lewis in de hoofdrollen. Maar Day-Lewis haakte af en de interesse van Universal ebde weg.

Het project belandde bij de „onafhankelijke" productiemaatschappij Miramax en haar directeur Harvey Weinstein. Die contacteerde John Madden, die net *Mrs. Brown* had gedraaid. Met zijn twaalf jaar toneelervaring en tv-werk als regisseur van, onder meer, *Inspector Morse* leek John Madden de juiste keuze.

- *Wat trok u aan in een actrice als Gwyneth Paltrow?*

Zij heeft alle kenmerken van een Viola de Lesseps. Opdat Shakespeare halsoverkop op haar verliefd zou kunnen worden, moet ze een buitengewoon fysiek charisma hebben. Schoonheid alleen is niet voldoende, daar moet een geïdealiseerd tintje bij. Viola is meer dan een vrouw, ze is een muze, een inspiratiebron. Als je Gwyneth Paltrow ziet, geloof je dat ze dat allemaal is. Als actrice kan ze zonder moeite de spanningsboog overbruggen tussen een naïeve bewonderaarster en een moderne, open en kwetsbare vrouw. Bovendien is ze in de film een geweldige „jongen". Paltrow heeft een stralende persoonlijkheid. Voor de rol van Viola heeft ze geen concurrenten.

Dat geldt ook voor Joseph Fiennes als Shakespeare. Hij moet niet alleen de Shakespeariaanse taal tot in de puntjes beheersen, maar hij moet ook een beetje Errol Flynn zijn. Om maar te zwijgen over het Romeo-aspect van zijn rol. Vooraleer we Fiennes hadden, experimenteerde ik met Colin Firth voor de titelrol, maar na twee dagen wisten we allebei dat het niet zou lukken.

- *U werkte twaalf jaar intens met Shakespeare. Had u geen moeite met de relativerende aanpak van de scenaristen?*

Nee. We stellen ons Shakespeare te veel voor als iemand die, als een oude Prospero, aan de lopende band meesterwerken spuwt. Zo was hij niet. Shakespeare had niets met kunst te maken. Hij schreef om te overleven en om mensen te vermaken. Uiteraard had wat hij schreef een diepe, universele betekenis, maar of hij zich daar toen van bewust was? Ik geloof dat hij veel van wat hij rondom zich zag en zelf meemaakte in zijn stukken verwerkte.

Eigenlijk ben ik veel dank verschuldigd aan Baz Luhrmann, die met zijn hedendaagse *Romeo and Juliet* Shakespeare voor iedereen toegankelijker maakte. Het toneelwerk van Shakespeare steekt zo stevig in elkaar dat men het zelden of nooit kapot krijgt. Je kunt er alle kanten mee uit en er is niet zoiets als een modelbenadering.

- *Maar mag je zomaar met de chronologie spelen?*

We draaiden geen historische film. Het klopt dat *Romeo and Juliet* wellicht pas in 1595 werd geschreven en niet twee jaar eerder. Maar we hadden die datum nodig, omdat Marlowe in dat jaar stierf. We fantaseren daar een verhaal omheen.

We benaderden Shakespeare niet altijd met een diepe buiging, maar door hem in het begin te ontmaskeren en als een zwakkeling voor te stellen, ontwapenen wij het publiek. Om het des te beter te kunnen brengen waar wij wensen. Shakespeare zal dus zeker onze film overleven.

- *Waarom blijft Shakespeare altijd „in“?*

Omdat zijn werk een onuitputtelijke goudmijn is. Hij is ook een van de meest cinematografische schrijvers. Waarom wordt Ibsen minder verfilmd dan Shakespeare, denkt u? De man uit Stratford-upon-Avon schrijft vlot en natuurlijk. In zijn publiek zaten indertijd zowel ongeletterden als de Engelse koningin.

<https://www.standaard.be/cnt/dss9903110004>